

on se ne gane; — — močno ga strese, — — pa vse zastonj: — nepremično leži v krnirji; — zadušen! — mrtev je! — — —

Oh! oh! — strahovita ura ubogi Rozini!

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

V Gorici 15. aprila. — x+y. — Pretekli četrtek je imelo politično društvo „Soča“ občni zbor; seja je bila jako viharna. Vzrok temu je bil predlog družabnika Kerševani-a, da naj se sedanji odbor odpove, ker občnega zaupanja ne vživa. Med debato se je od one strani, ki je sedanji odbor zagovarjala, vse preveč strastno in osebno govorilo. Vdeležili so se debate gg. Klavžar, M. Dolijak, dr. Tonkli itd. Dr. Lavrič se je bil že od začetka, prepustivši prvosedništvo duhovniku Vales-u (za ta posel nepripravnemu) iz zbornice podal, naznanivši še popred, da misli izstopiti iz — deželnega zbora. (Znabiti, da je hotel le reči, iz „Sočinega“ odbora). Še predno je glasovanje o K-ievem nasvetu sedanji odbor razrušilo, odpovedali so se odborništvu Vikt. Dolenec, Klavžar in — če sem prav razumel — tudi župan in poslanec M. Dolijak. Volitev novega odbora pa se ni opravila brž tisti dan, ampak pride še le v prihodnjem občnem zboru na dnevni red. Tako je bila odložena tudi razprava družih točk v programu. Sicer pa je ud g. Perozzi vendar-le že začel razlagati predlog zastran zaupnice, ki bi se imela dati našim slovenskim deželnim poslancem, in ktere ga je g. Oblak popravil v tem smislu, da se politika slovenskih poslancev odobrava. — Kerševani-ev predlog ima namen, kakor trdijo njegovi podporniki, spraviti vse goriške Slovence pod en klobuk, ker sedanji odbor je le zastopstvo ene same stranke, in še izmed te odpadajo že mnogi od društva. Živo želeti je res edinosti, saj le v edinosti najdemo moč, bodi vladi, bodi lahonstvu nasproti. — Danes je prišel v Gorico novi naš primorski namestnik, baron De Pretis in ostane tukaj — pa menda le bolj kot privatnik pri svoji žlahti (Böckmann-Ritter) — kakih pet dni. — Drugi teden se bode začelo naše mesto s plinom razsvetljevati. — Favetti je dosegel svoj namen: mestno starešinstvo mu je prisodilo pokojnino (1000 gold.). To je pa le prva stopinjica do tajništva, ktero se mu gotovo v kratkem času zopet izroči. — Danes sem čital v Tržaških časnikih red letošnjega rekrutovanja, ktero se bo ta in prve dni prihodnjega meseca vršilo. Odločeni so v tem redu tisti okraji, iz katerih se bodo nabirali novinci samo za pomorstvo. To so vsi laški, malo kje s Slovani pomešani okraji na Goriškem in v Istriji. Da bi se ti ljudje v poseben polk na suhem devali, ne bi bilo ravno napačno; ali da se ima naše pomorstvo samo z laškimi ali pollaščenimi elementi vzdrževati, to nikakor ni prav, ker utegnemo zopet doživeti isto, kar se je zgodilo z benečanskim brodovjem l. 1848. O Maks, Maks! kje si? Ti si vedel, česa avstrijsko brodovje potrebuje: slovanskega (dalmatinskega) duha, namreč, in slovanskega materijala! — Naš primorski peški polk št. 22 se bo klical odsehal „Weber“.

Stajarsko. (Katoliško tiskovno društvo v Mariboru) je imelo 12. t. m. ob treh popoldne svojo prvo sejo, v kateri so se slišali prav izvrstni govori o namenu društva. Govorili so sledeči gospodje: deželni odbornik M. Herman, dr. Ulaga, deželni poslanec kanonik Kosar, župnik Ripšelj, prof. Pajk. Bila je tudi volitev odbora; izvoljeni so ti-le gospodje: Izmed ustanovnikov: Fr. Kosar, kanonik v Mariboru; Jan. Pajk, profesor v Mariboru; dr. M. Prelog, zdravnik v Mariboru; dr. Jož.

Pajek, profesor v Mariboru; M. Herman, dežel. posl. odbor. v Gradcu; namestnika: Jurij Matijašič, st. župnik v Mariboru; dr. Jan. Kr. Pogačar, st. prošt v Ljubljani. Izmed deležnikov: Mat. Modrinjak, korar v Mariboru; Jak. Bohinc, špiritual v Mariboru; Mat. Rola, korvikar v Mariboru; dr. A. Murko, dekan v Hočjem; namestnika: Ignacij Orožen, kanonik v Mariboru; Jan. Šolar, gimn. prof. v Ljubljani.

Radoljca 14. apr. P. C. II. — 11. malega travna se je zbralo mnogo domoljubov iz radoljškega okraja in nekteri vnanje gospodje pri Petranu na Mlinih, da bi se posvetovali o programu ter določili dan in kraj, kje se ima sklicati gorenski tabor. Vdeležilo se je tega zbora mnogo kmetov, ktere smemo šteti med bolj omikane, in sicer iz vseh kotov radoljškega okraja. Po nagovoru gospod Ovsenek-ovem, ki je predsednik organizaciji taborovi bil, poprime besedo gospod profesor Zupan, ter kot odbornik Kastavskega tabora, pozdravlja osnivalce gorenskega tabora, dalje povdarja potrebo složnega delovanja Slovencev in južnih Slavenov. Po tem eden odbornikov začasnega odbora nasvetuje točke prihodnjemu taboru. Po prav živahnem razgovarjanji, ktere ga se je vdeležilo mnogo gospodov, se konečno odobri naslednji program: I. Zedinjenje Slovencev v eno celoto z enim deželnim zborom v Ljubljani. II. Gozdne zadeve na Gorenskem. III. Vpeljava slovenskega jezika v uradnije in šole. IV. Sedanje šolske postave naj se deželnim potrebam primerno preuredi. V. Kako bi se pomočne založnice na Gorenskem dale ustanoviti. — Razgovor je trajal od pol ene do 3. ure; potem je bil skupni obed, in potem volitev osnivalnega odbora. Vršilo se je vse v najlepšem redu, le pri nasvetu točke „Glavna šola v Radoljci“ je nek gospod to točko ali prav za prav nasvetovalca te točke napadel tako, da bi dotičnemu gospodu ne škodovalo, ako bi v prostih urah prebiral „Olikanega Slovenca“, ali ako si oskrbi „Bogumil Goltz die Weltklugheit und die Lebensweisheit“. Se ve, da se mu je zavrnilo prestrastno besedovanje. — V osnivalni odbor so izvoljeni naslednji gospodje: Lorenc Pintar, župnik in deželni poslanec na Breznici za predsednika; Janez Ovsenek, posestnik in poštar v Lescah, za blagajnika; France Legat, véliki posestnik v Lescah; Janez Toman, fužinar v Kamnigorici; R. S. Mihelač, knjigovez v Radoljci; Albert Kapus pl. Pichelstein, župan in posestnik v Kamnigorici; Janez Sajovec, župnik v Mošnjah; Matevž Brence, posestnik in župan v Hrašah; Jakob Legat, posestnik in krčmar v Lescah; Pirc, posestnik in fužinar v Kropi; Blaž Artelj, župnik v Kranjski gori; Fister, posestnik na Prezrenah; Jan. Žan, duhovni pomočnik v Srednjivasi v Bohinji. — Konečno se je pričela tudi nabira denarnih doneskov, in že prvi dan smo bili z rezultatom popolnoma zadovoljni. Ako bodo doneski tako bogato tekli, bodo priprave velikanske in sijajne. — 13. dne t. m. pa je osnivalni odbor zboroval. Pri tem zboru se je mnogo v vsestransko zadovoljnost odobrilo in določilo. Vložila se je že tudi prošnja pri c. kr. okrajnem glavarstvu za dovoljenje tabora; nadjamo se, da kmalu privoljenje dobimo.

Iz Vogelj poleg Kranja 12. aprila. J. B. — Požiti imamo „Novicam“, da nam je prečastitljiva kmetijska družba premalo plemennih žebcev poslala in da je premalo na ogled poslanih potrdila. Na vsem Gorenskem, kjer je reja konj vendar tako cvetoča, ni več kakor 12 žebcev, in v okolici kranjski sta samo dva žebca, kobil pa je neizrečeno veliko. Ako nam častita kmetijska družba ne preuredi te ustave, se bo reja konjska zmanjšala, ker po 3—4 ure daleč kobile goniti, to je res malo prehuda, in še se ne dobí vsaki

čas žebca domá. Mi imamo domače žebce v Praprotni polici Štempiharjevega, ki je dobil trikrat premijo; on je posebno dobrega plemena; kobile so od njega rade breje, je krepkega života, pincgavskega rodú; ravno tako ima tudi pri nas v Vogljah J. Bugar lepega fuksa, tudi pincgavskega, in tako še drugi. Mi, ki se pečamo z živinorejo, vemo, da so od teh dveh žebcev žebeta prav lepa, in imamo skoraj raji jalove kobile, kakor da bi jih gonili samo k žebcem na „Labore“, tri ure daleč in še več. In če kdo pred menoj pride, moram čakati do popoldne, in doma mora žebè, kakih 14 dni staro, celi dan biti brez živeža, in potem, ko kobilu domu pride, zavživati segreto mleko. Naj toraj prečastita kmetijska družba prenaredi to napravo, in vpelje darila, potem bo privatnih (domačih) žebcev vsacega plemena popolnoma dosti. Zdaj jih imamo, ki smo se premije veselili, toliko po dve leti starih, da s tem denarjem, kolikor za deset žebcev vlada kmetom na leto plača, lahko napravi premije. — Pri nas okoli Št. Jurija nam je zima staro rž zeló vzela; kdor jo je sejal, moral je jaro zavleči. Nekteri pisatelji so nam pa v „Novicah“ svetovali, naj sejemo staro žito. Al koliko časa kali, smo zdaj prepričani, ki smo sejali staro in novo pšenico in rž; vidi se očitno na eni njivi že od daleč, kje je nova, kje pa stara. Veliko smo že brali od starih semen, kako da so dobra; toda skušnja nas drugače uči.

Dostavek vredništva. Treba je razjasniti dve reči o tem dopisu. Ena je, da vse zadeve konjske reje ima posebna komisija v rokah, ki se v vsaki deželi imenuje „deželna komisija za konjsko rejo“. Kmetijska družba tedaj nima o teh zadevah nič določevati. Ude te komisije, ki je deloma civilna deloma vojaška, smo ob svojem času že imenovali v „Novicah“. Žebce na Gorenjsko je lani dala vojaška komisija, da vsi drugi udje o tem še nič vedeli niso. Ker se je, kakor je bilo v „Novicah“ tudi povedano, dr. Bleiweis zoper to ravnanje pritožil, zato se vprihodnje ne bode več tako godilo. — Kar se tiče starega in novega semena, so bile to skušnje, ki jih niso iznajdile „Novice“, ampak take, ki so jih kmetovalci naznanili „Novicam“. In to je ravno pravo, da si drug drugemu pové, kar je po svojih skušnjah izvedel. Naposled pridemo vendar do pravega.

Iz Ljubljane. — Po umrlem c. kr. podadmiralu pl. Tegetthoffu je včeraj bila slovesna maša v stolni cerkvi, ktero so po osnovi narodnega političnega društva „Slovenije“ peli kanonik in stolni dekán gospod Zupan. Udeležili so se slovesnega cerkvenega obhajila na spomin najhrabrejšemu avstrijskemu pomorskemu vojskovodji s gospodom generalom viši c. k. častniki, c. k. deželni predsednik baron Conrad, prvi vladni svetovalec knez Metternich, deželni glavar pl. Wurzbach z vsemi deželnimi odborniki, mestni zástop, trgovska in obrtniška zbornica, obilo druge gospóde, gospodov in gospej, in se vé da odbor društva „Slovenije“ z mnogimi društveniki. Na mrtvaškem odru je ležal lavo-rov venec; na svilnem traku črno-rumenem, kterega je ovijal trak deželni belo-modro-rdeč, bil je napis: „Slovenija“ Tegetthoffu. — Večni mu spomin: neumrlemu junaku Viskemu!

— (*Veselo novico, da so presvitli cesar pomilostiti blagovolili 5 kmetov iz Jančje dogodbe*), smo ravnokar zvedeli, ter jo hitimo naznaniti dotičnim rodovinom. Ti pomilostenci so: Omahen Jože, Lenče Janez, Jerant Jurij, Jerant Martin, Mandel Martin. V imenu deželnega zbora in društva „Slovenije“, ki sta prosila za pomiloščenje in ktero so še ustmeno podpirali naši državni poslanci, izrekamo ponižno zahvalo Njegovemu Veličanstvu.

— (*Naši poslanci*) so se večidel danes podali na Dunaj v državni zbor. — Od predsednika ministerstva grofa Hohenwarta obljubljeni predlogi pridejo menda zdaj kmalu na vrsto. Ves svét čaka radovedno, kakošni bodo. Mi kakor tudi noben drug dandanes še ne vemo, kaj prinese novo ministerstvo; vendar menda ne bomo krivi preroki, ako rečemo, da nekterim bodo preveč, drugim premalo. Čestitali bi pa ministerstvu, ako bi pravo zadelo. Polovičarsko ne pelje Avstrije do mirú.

— (*Poštnice listnice*), primke ali recepisi itd. se napravijo zdaj tudi v slovenskem jeziku za one kraje, kjer bivajo Slovenci. Tako naznanuje c. k. poštno vodstvo tržaško, da je minister kupčijstva z ukazom od 2. dne t. m. pod št. 3764 — 477 zapovedal. — Vendar sopet ena mala stopinjica o ravnopravnosti národni naprej!

— (*Iz deželnega odbora.*) V seji 14. t. m. je deželni odbor na vlogo odbora dramatičnega društva sklenil, da se prepušča deželno gledališče v prihodnji glediški dôbi 4krat na mesec dramatičnemu društvu za slovenske igre, in sicer 2 nedelji ali 2 praznika, in 2 delavnika. Vlogo posestnikov gledaliških lož, ki zahtevajo, da bi tudi imeli besedo o gledaliških zadevah in o gospodarstvu gledališkega zaklada, je odbor po večini glasov rešil z obširnim odgovorom, kterega prinesó „Novice“ prihodnjič. — Za pristop revnih kranjskih dijakov k podpornemu društvu za bolne dijake na dunajskih visokih šolah je deželni odbor dovolil znesek 63 gold. 60 kr. iz deželnega zaklada za leto 1870/1. — Gosp. Jožefu Trinker-ju, c. kr. načelniku rudarijskemu na Kranjskem, se pošlje zahvalno pismo za zbirko kamenja iz kranjskih gorá, ktero je podaril deželnemu muzeju. Dalje je deželni odbor sklenil, da se kupi iz muzealnega zaklada geologična karta kranjske dežele, in da se sestavi za ude muzealnega odbora (pa tudi za neude) poduk o nabiranju naravoslovnih znamenitosti.

— (*Deželni zdravniški svét*) je 14. in 15. dne t. m. pretresoval važne stvari in konečno sklenil postave, ktere, ako obveljajo, bi popolnoma predrugačile dosedanje zdravstvene razmere v naši deželi. Poročevalec dr. Gauster je obširno razpravljal to postavu, ktera 1) namerava sestaviti v vsaki občini (županiji) zdravstveni svét, čegar delokrog bi bil za zboljšanje zdravja po deželi jako važen; 2) da se ustanovi v deželi 5 okrajnih zdravstvenih svetov, in to tam, kjer bode vprihodnjič sedež c. k. okrajnega zdravnika; 3) da bi občinski zdravniki stopili na mesto dosedanjih okrajnih kirurgov. Občinske zdravnike nastavlja občina sama, ako je dovelj premožna, da zdravnika plačuje, ali pa deželni odbor, ako ga občine same ne morejo izdržavati. Po 10.000 prebivalcev moralo bi imeti občinskega zdravnika. Za zdravniški svét ljubljanski se je nasvetovala druga sestava; dotično postavu pa ima posebej izdelati mestni zastop. — To so v kratkem načrti za našo deželo jako važne postave. Deželna vlada se je naprosila, naj to postavu po ministerstvu notranjih zadev predloži deželnemu zboru v potrjenje. — O vprašanji c. k. deželne vlade: ali so učitelji ljudskih šol pripravi ali ne za ogledovanje mrtvih, je poročal dr. Karol Bleiweis. Akoravno je priznaval popolno zmožnost ljudskih učiteljev za tako opravilstvo, vendar je v prepričalnem govoru dokazal, da se je zeló bati okuženja šolske mladine posebno po ospicah, škarkatu in kozah, ako so učitelji ogledniki mrtvih. Predlagal je toraj, naj se nikakor ne stavijo učitelji ljudskih šol kot ogledniki mrtvih. Nasvetoval je dalje, naj deželni zdravniški svét skrbi za to, da se kratka a popularna knjižica o ogledovanju mrtvih na svetlo dá, in naj bi

se oni, ki prevzamejo tak posel, podvrgli preskušnji pri občinskih ali okrajnih zdravnikih. Vsi nasveti so bili brez ugovora sprejeti. Za izvedence pri teh važnih obravnavah bili so povabljeni pričujoči okrajni zdravnik krški dr. Kapler, okrajni kirurg radoljiški Wolf in mestni svetovalec dr. Keesbacher.

— (*Družba na pomoč obrtnijstvu in rokodelstvu*) je v nedeljo imela občni zbor. Predsednik g. J. Horak je zborovanje začel z ogovorom, v katerem je kazal na veseli napredek tega društva, ki je na pomoč domačemu obrtnijstvu in rokodelstvu že 15 let. Milo spominjal se je tudi častnih udov gospodov dr. Henrika Coste in dr. Lovro Toman in pa djanskega uda Pavla Auerja, ki so umrli preteklo leto. — Ako pregledamo letno poročilo lanskega leta, res vidimo, da še nikoli pred ni v društvu toliko denarja šlo iz roke v roko, namreč 271.489 gold.; obravnavalo pa je društvo denarne zadeve z 2910 strankami. Pristopilo je lani na novo 23 podpornih udov. Svojega premoženja (reservnega zaklada) ima društvo 6915 gold. 9 kr., tedaj 403 gold. 7 kr. več kakor predlanskim. Iz vsega tedaj je očiten napredek tega društva, kteremu glavni namen je na pomoč biti malim obrtnikom in rokodelcem. Zato zasluži krepke podpore domoljubov naših, kteri, če mu denarja posodijo, ga ne nalože samo v dobrodelni namen in prav varno, temuč tudi več obresti (činža) dobijo leto in dan, kakor pri hranilnici, kajti to društvo daje po 4 gold. in pol obresti od 100 gold. Kdor pa denarja na pósito želi, dobiva ga po 6 gld. od 100. Posojila se dajejo od 10 do 100 gld. Kdor naloži pri tem društvu kaj denarja, postane s tem njen ud in plača 2 gold. vpisnine. — V tem zboru so bili na predlog predsednikov gospodje Valentin Krišper, Valentin Češko in dr. Razlag enoglasno imenovani za častne ude. Namesti izstopivših 5 udov, ki oskrbujejo gospodarstvo, so bili izvoljeni gg.: J. Horak, Fr. Drašler, Fel. Waidinger, Ant. Heidrich, Mih. Pakič, — za preglednike letnega računa pa gg. Jožef Šventner, Ferd. Bilina in Ant. Čepon.

— (*K dražbi angleških prešičev Suffolskega plemena*), ki jo je napravila družba kmetijska pretekli teden, je prislo veliko kupcev iz dežele. Prodalo se je 10 parov (po en mrjašček in ena svinjica), kterih starost se je na tanko povedala vsacemu kupcu, da vé, kdaj ju smé po plemenu spustiti, ker morajo blizo eno leto stari biti. Prodal se je par (po starosti) od 95 gold. do 35 gold. 50 kr. Kupili so jih: gosp. Stritar, beneficijar v Št. Vidu pri Zatičini, gosp. Homač, ravnatelj fužinarstva v Gradacu, gospodar And. Rován iz Cola na Notranjskem, vitez Höffern za grajščino Podbrdsko, gosp. Al. Ličan iz Notranjske Bistrice, gospodarica Lenka Malavašičeva od Št. Jošta pri Polhovem Gradcu, gosp. Valentin Krišper iz Studenca pri Ljubljani, gosp. Ign. Jelovšek na Vrhniki, baron O. Apfaltrern iz Grmača na Dolenskem, gosp. Jan. Globočnik, fajmošter v Poljanah. — Treba je, da kupci drug družega poznajo, da potem, ko dobí zdaj kupljena živinica mlade, si drug od družega za naprejšnje pleme oskrbi živino za to, ker iz istega gnezda se ne sme po plemenu puščati, da se zárod ne pohabi. Z umnim plemenenjem pa obdržimo zmirom čisto Suffolsko kri v deželi, da je sčasoma ne bode treba za presilno drage denarje zunaj kupovati.

— (*Sokol združen s čitalnico*) je napravil v soboto 15. dne t. m. na korist pogorelcev na Razdrtem večerno veselico v restavraciji Tavčarjevi. Vspeh jako živahne veselice bil je pogorelcem ugoden, kajti nabral se je lep znesek, ki se je vže poslal županstvu Razdrškemu. Posebno odlikovala se je godba c. k. Huynovega polka, ktera je jako lepo svirala po kapelniku

gosp. Schantelnu po narodnih pesmih izvrstno sestavljen potpourri.

— (*Zahvala.*) Podpisana odbora se zahvalujeta v imenu pogorelcev na Razdrtem za obilni obisk večerne veselice in onim gospodom, ki so darovali več doneske, še posebno pa gospodu polkovniku c. kr. Huynovega polka, da je v ta dobrodelni namen blagodušno prepustil godbo brez plače.

Odbor Sokola in čitalnice.

— (*V zadnji predstavi dramatičnega društva*) v deželnem gledališču je gospodičina A. Brusova, kteri gré velika zasluga za to, da so se letos tako častno vršile predstave slovenske, prejela slavnostni venec, nevtrudljivi gosp. Nolli pa, duša narodnim predstavam, je bil s živahnimi slava-klicem pozdravljan.

— Prečastiti kanonik gosp. Janez Novak je po dolgi bolezni umrl 13. dne t. m. Pogreb visokospoštovanega gospoda je bil slovesen.

— (*Pojasnilo.*) „Laibacher Tagblatt“ je v štev. 44 od 13. t. m. pod naslovom „Nur nobel“ prinesel članek, ki mrgolí strastno-sovražnih napadov na dramatično društvo. Da se očitanja proti dram. društvu zavrnejo, omenjamo sledeče: Dramatično društvo je naznanilo svoje predstave za 13. in 16. aprila v pravem času slav. deželnemu odboru, ker tajnik g. Rappo-a dne 31. marca je izrekel, da se njegova družba v Ljubljani ne bode mudila, ako ne more dati predstave na veliki pondeljek, kterega dne dramatično društvo nikakor ni hotelo oddati. Z ozirom na to odpade vsak vzrok hudobnemu sumničenju, kakor da bi bilo hotelo dram. društvo delati škodo g. Konderli. Da je dram. društvo s tem, da je prijazno prepustilo večer 13. dne t. m., imelo gotovo materijelno zgubo, in da s 25 gold. za to ni bilo nikakor odškodovano, tega pač ni treba dokazovati, ker bi bilo društvo, če bi bilo igralo, gotovo doseglo dosti večí čisti dohodek. Kot debela laž pa se mora zavrniti to, da bi bilo dram. društvo od g. Rappo-a ali njegovega pooblaščenca zahtevalo kako javno zahvalo; to zahvalo je gosp. Rappo oziroma njegov pooblaščenec pojavil iz lastnega nagiba. To dejansko pojasnilo menda zadostuje, da se omenjeni članek „Tagblattov“ zavrne na resnično podlago.*) Odbor dram. društva.

— V gledališči bode v saboto 22. dne t. m. slovenska predstava na korist gospé Dragoile Odijeve. Iz posebne prijaznosti do beneficijantinj bode pela gospá Leopoldina Gregoričeva veliko arijo, potem pride odlomek iz opere „Trovatore“ dramatično predstavljen z izvirnim tekstom, in konečno veseloigra „V Ljubljano jo dajmo!“ Nadejamo se, da bode občinstvo marljivo delovanje gospé Odijeve priznavalo z obilnim obiskom.

— (*Posebno izvrstno veselico*) pripravlja čitalnica naša prihodnjo nedeljo zvečer, s katero sklepa letošnjo zimsko saisono. Ne moremo sicer že danes udom čitalnice priobčiti natančnega programa, al to jim moremo že povedati, da v tej „besedi“ bode pred poroko svojo in odhodom na Česko péla slavljena gospodičina Elena Pesjakova, hčerka prvakinje slovenskih pisateljic; deklamovala bode prva naša govornica gospá Šolmajerjeva, in naš izvrstni pevski zbor izbral si je

*) Temu pojasnilu pristavili bi mi le še to, da je jako komično, kako se „Tagblatt“ poteza za „ubozega“ direktorja nemškega gledališča! Če je Vaš gledališki direktor „ein armer Director“, dosti slabo in sramotno za Vas; zakaj ga pa niste bolje podpirali, da mu sedaj javno pritikate, da ste ga Vi spravili skoraj na beraško palico. Dramatično društvo gotovo nima te naloge, da bi Vaše falirane direktorje podpiralo, saj trdite zmirom, da pri Vas je kapital, tedaj le sežite v mošnice in mož bode kmalu bogat.

po vodji g. Valenti prelepe pesmi za ta večer. Po „besedi“ pa za slovó od zimske saisona pride ples.

— (*Poberki iz časnikov.*) Kar so „Novice“ unidan povedale o dogodbi v Medvodah, je skušal trdovratni lažnik „Tagblattov“ prevračati tako, kakor da bi ne bile govorile resnice. „Laib. Zeitg.“ je preklicala pomoto svojo, „Tagbl.“ pa je laži z lažmi krpal in njegovi pajdaši v obeh „Pressah“, „Triesterici“ in „Tagespošti“ pa so črnili deželo našo še po vnanjih listih.

Še enkrat prosimo c. k. deželno vlado, naj varuje poštenje naše dežele, kedar ni nič zakrivila; vsaj pozná „Tagbl.“ razsajalce. Mi pa po natančnem poročilu, ki smo ga prejeli prav od tistega gospoda, ki je bil edini (in noben drug) v dotiki z onim pijancem, ponavljamo še enkrat, da je vse laž, kar je pisarila „Tagblattova“ klika. Le en pijan človek je bil, ki je razsajal, kakor razsajajo sploh pijanci, in da ta ni bil v nobeni zvezi z družimi, je priča to, da je bil tujec v tem kraju, ki je oni dan (menda iz Selc) prišel na Šmarno goro. Kje tedaj so tisti „Bauern, welche den Städttern Front machten?“ In kje je bila tista „grosse Anzahl von Städttern“, ker naš napaden poročnik je bil le v družini 2 gospodov in 4 gospé? Gori na griču so bili 3—4 kmetje, ker ob nedeljah gré tudi kmet kakor mestjan se sprehajati, al ti so šli svojo pot, ko je doli razsajal pijanec. Če je krojač Rüster, ki je od daleč kaj videl (slišal ni nič), razložil dogodbo gosp. Dežmanu po svoji sistemi, naj bi bil šel popred zapisnik sodniški brat, predno je dal v svoj „Tagblatt“ kaj tacega tiskati, kar sramotí celo deželo po krivici. Če misli „Tagblatt“, da s takimi lažmi, po katerih se natolcujejo duhovni in narodni možje, bode pomiril kmete, moti se; on le olje vliva v oginji!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Danes končamo obljubljeni obširnejši popis poslednjih dveh sej zbornice poslancev pred velikonočnimi prazniki.

V seji 30. marca je bila viharina razprava o tem, ali naj bodo volitve kranjskih poslancev v državni zbor veljavne ali ne. Poročevalec dr. Blitzfeld poroča v imenu odborov ter pravi, da manjščina kranjskega deželnega zbora in pa konstitucionalno društvo ljubljansko prosita, naj se volitve državnih poslancev iz kranjskega deželnega zbora zavržejo. Poročevalec bere tudi celo addresso kranjskega deželnega zbora, katero so posebno „ustavoverci“ zelo pazljivo poslušali. Temu berilu je dodal tudi posnetek predlogov Kalteneggerja in družnikov njegovih, katerih pa deželni zbor kranjski ni sprejel. Poročevalec pravi, da volitve so bile posebno delovanje kranjskega dež. zbora, in ker so se vršile postavno, ne more se trditi, da so neveljavne in zatega del je tudi odbor stavil predlog, da državni zbor izreče, da so veljavne. Na to se pa začne zelo viharina debata. Govorili so proti odborovemu predlogu pemske poslanci Hanisch, Pickert, Knoll in štajarska poslanca Tomschitz in Brandstetter — samo možje taki, kateri mislijo, da mora nemštvo gospodovati v Avstriji in da se mora posebno delati na to, da bi na Kranjskem zopet gospodovali renegati, kateri mislijo, da je sedanja ustava edino izveličavna, da imajo v njej Slovenci vže tako preveč pravic, da se ne sme popravljati, ker so jo delali možje, kateri so „nezmotljivi“. Zagrizenec pemske Hanisch je posebno hudo govoril zoper odbor, kateri je bil sestavljen iz ustavovercev, in je od deželnega zbora kranjskega rekel, da je puntar. (Predsednik ga opominja, naj nikar tako ne govori.) Hanisch misli, da bi se bil moral zaradi tega deželni zbor kranjski razpustiti in direktne volitve

napraviti. Poslednjič je stavil tudi predlog, naj zbornica sklene, da so volitve kranjskih poslancev neveljavne in naj vlada skrbi za to, da se voli na Kranjskem vnovič 6 poslancev. — Al za Hanischev predlog še toliko ni bilo glasov, da bi bil zadostno podprt, toraj tudi ni prišel v razpravo. Enako se je godilo predlogu Knollovemu, kateri je le z družimi besedami hotel isto doseči kakor Hanisch. Za odborov predlog, da so volitve veljavne, sta govorila dr. Weber in Fux iz Moravske. Uni je dokazal, da je odbor s predlogom svojim se postavil na pravno stališče in rekel, ako se gleda na pravo in postavo, mora se odborovemu predlogu pritrditi. Ko končno še poročevalec odgovori nasprotnikom, se sprejme odborov predlog, proti kteremu še dvajset poslancev ni glasovalo. — To je tedaj sopet blamaža (sramota) ljubljanskih nemčurjev, kateri dosledno morajo zdaj križati tudi svoje ustavoverne brate v državnem zboru, da so jih pustili na cedilu. In Kalteneggerjeva „modrost“ se po takem čedalje bolj kaže, kar je res — puhlo besedovanje. — V seji 1. aprila, ktera je trajala od 10. ure zjutraj do 5. ure popoldne, se je obravnavalo o rekrutbi za leto 1871. Debata je bila jako živahna, kar se je vedelo vže prej iz tega, da se dotični odbor ni mogel zediniti o poročilu in si izvolil 4 poročevalce. Prvi predlog je zagovarjal poročevalec Rechbauer, kateri je hotel, naj zbornica o rekrutbi še le obravnava potem, ko bode vlada napovedane predloge prinesla v zbornico. — Poslanec Lasser je pobijal ta predlog. Za Rechbauerjev predlog je kričal, ne govoril srenjski pisar Fux, in govoril štajarski Brandstetter, zoper njega baron Kotz. Ko je poročevalec nehal, poprime predsednik ministerstva grof Hohenwart besedo. Med drugim je rekel, da nasprotniki ministerstvo v enomer natolcujejo, da ruši ustavo; a to se njemu zdí, da je zelo enako temu, če si kdo strah sam na steno namala in se potem svoje malarije boji. — Rechbauer je na kratko zagovarjal svoj predlog, za kterega je le malo prijateljev njegovih glasovalo. Na to poroča Seidl o predlogu tako, naj se dovoli le 54.660 vojakov, dr. Smolka kot poročevalec manjšine pa, naj se sprejme vladni načrt, vsled kterega naj se dovoli 56.041 vojakov za armado in mornarstvo. Minister Hohenwart spet poprime besedo in pravi, da se vlada le postave drži in da zatega del mora naravnost reči, da predlog večine je postavi nasproten, kajti §. 13. vojne postave določuje, da pred pretekom 10 let, dokler sedanja vojna postava veljavo ima, se more o številu rekrutov le takrat obravnavati, kedar bi cesar po svojih odgovornih vladah število povekšati ali pomanjšati hotel. Na tej podlagi pa je državno postavodajstvo leta 1869. o postavi od 22. maja sklenilo število 56.041 mož za stoječo armado in 5604 mož za reservo in to za 10 let. Državni zbor se je toraj pravici odpoval, to število skozi 10 let premeniti. Da pa to ni le moje mnenje, kažejo takratne razprave zborničine. (Grof Hohenwart od besede do besede bere, kar so takrat govorili kolovodji zbornice poslancev, in jih tako z lastnimi besedami pobija. — Smeh na desni strani). Končno zbornica sprejme Lasserjev predlog; za predlog večine je bilo le blizo 20 glasov. Pri razpravi, ali naj se odloči število po ljudskem številjenji od leta 1857. ali 1869. zagovarja dr. Smolka predlog manjšine odborove, kateri je bil tudi vladin, da se v razmero vzame številjenje od 1857. leta. Poročevalec večine Seidl pa govori za to številjenje od leta 1869. Zadnji predlog sprejme tudi zbornica, proti kteremu so glasovali poslanci desne sredine in pa Poljaki. — Pri resoluciji 4., ktera je šla na to, naj vlada skrbi za to, da se vojaške moči iz Tirolskega in Vorarlberškega porabijo v brambo